

ИГОР РОСОХОВАТСКИ РАЗСЕЯНОСТТА НА АЛИК СЕМИН

Превод от руски: Маргарита Златарова, 1976

chitanka.info

Вдясно от мен се чу вопъл, пълен с ужас и отчаяние. Прокънтяха стъпки на бягащ човек, запращяха клонки. На площадката пред бившия диспечерски пункт от храстите изскочи човек в странно облекло, а зад него се мярна дългото и тъмно тяло на някакво животно. Почти инстинктивно натиснах спусъка на лазерния пистолет. Тънкия лъч докосна звера, той падна на земята и се замята в конвулсии.

Извиках на непознатия да спре, но той или не чу моя вик, или бе много изплашен... Мярнаха се полите на неговите дрехи, изпращяха клонки и той изчезна в храсталака.

Спрях пред мъртвото животно. Черни дълги лапи, паст с огромни зъби... Но това е куче! Дог. Ако, разбира се, не съм се побъркал... Или пък халюцинирам. Откъде би могло да се появи куче тук, в отдавна напуснатия от хората спътник „Арей-3“? Последната експедиция за наблюдение на Юпитер беше преди десет години. Оглавяваше я моят земляк Алик Семин и никакви кучета, нито обикновени, нито ловджийски не бяха вземали със себе си...

През редките клони на иглолистния селенций, специално засаждан на спътниците с изкуствена атмосфера, видях да лежи на тревата човешки труп. Беше млада жена в дрехи, които напомнях облеклото на непознатия, изплъзнал се от кучето. Дълга наметка с широки ръкави. Роклята ѝ беше от тежка, подобна на кадифе материя...

Държах лазера готов за стрелба и тръгнах към трупа...

Сега, като го разглеждах по-отблизо, разбрах, че това същество само прилича на земна жена. Прилича много, но бе значително по-ниска на ръст, телосложението ѝ — по-крехко. Може би е девойка и при това болна? Кой ѝ е разрешил да излезе в Космоса?

Изводът се натрапваше сам, но беше съвсем невероятен. Нима са такива? Толкова ли приличат на хора? Дори облеклото им напомня това на хората, живели на Земята няколко столетия преди нас.

Нашите учени приеха първите сигнали по радиотелескопа на изкуствения спътник на Сатурн Наргис. Съдейки по модулациите, сигналите се излъчваха от космически кораб, приближаващ се към Слънчевата система.

Най-добрите космолингвисти и математици се потрудиха да разшифроват кода на сигналите. Стана ясно, че корабът има намерение да акостира на някой от периферните изкуствени спътници, после

уловиха кратко предаване от „Арей–3“, където до завършването на „Арей–4“ бяха разположили радиоастрономическата обсерватория. Другопланетците съобщиха за своето пребиваване на спътника. После гигантските изкуствени уши на радиостанцията дълго се въртяха и се вслушваха в шумоленето на Космоса, но повече вести от другопланетците нямаше.

Тогава получих заповед от Астронавтическия съвет да полетя за „Арей–3“.

Като долетяхме до спътника, забелязахме, че пристанът е ометен. Без съмнение това бяха следи от акостирането на мощен звездолет. Накъде и защо бяха отлетели гостите, без де дочакат нашите сигнали?

Възможно е също да не са отлитнали никъде и тази убита жена да е една от тях. Но кой я е убил? Нали тук гостите са били единствените живи същества. Кавга между тях? „Кървава драма“, както в детективските романи? И между кого — между космонавти, пратеници на високоразвита цивилизация? А защо не? От земен и космичен опит знаем, че техническите постижения не винаги съответствуват на духовното и морално равнище. Да, но несъответствието може да бъде в известни граници. Прехвърляйки тези граници, ще предизвика катастрофа и цивилизацията ще престане да съществува. Така например, ако атомната бомба се бе появила в Средните векове, човечеството нямаше да има нова и най-нова история.

И още един въпрос ме вълнуваше: ако това бяха гости, то къде е техният звездолет?

Размишлявайки, продължавах да разглеждам трупа. В отметнатата си ръка мъртвата жена стискаше нещо сиво. Преодолях гнусливостта си и внимателно разтворих пръстите ѝ. В дланта ѝ лежеше свита на топка сива материя, напомняща смачкан лист от древна груба хартия. На такава хартия земляните са писали преди няколко столетия...

Разгледах листчето и открих по него знаци. Те будеха у мен някакви смътни спомени. Това не бяха букви, цифри или йероглифи. Но можех да се закълна, че съм виждал някъде тези знаци, прилични на танцуващи човечета.

Внезапно почувствувах, че някой стои зад гърба ми. Сложих пръст на лазерния спусък и рязко се обърнах. Успях да забележа как

промърдаха храстите от селенций на около пет крачки от мен.

— Излез! — извиках аз.

Но този, който се криеше там, сметна, че е по-добре да се оттегли. Определих това по клонките на храстите. Мярна се нещо тъмно. Още не знаех с кого си имам работа и затова не се решавах да стрелям.

Мушнах бележката в джоба си и тръгнах бавно към сградата на радиоастрономическата станция. С всяка клетка от тялото си чувствувах нечий пронизителен поглед... Време беше да разбера кой ме следи.

Завих зад ъгъла на зданието и се притаих, готов да посрещна преследвача си. Чаках го да се покаже от страната, от която бях дошъл. Но изведнъж от противоположната посока се разнесоха силни викове, изстрели, тропот. Може би преследвачът е решил да ме излъже, обиколил е сградата, но е срещнал някого. Побързах натам, за да узная нещичко.

От храсталака на около десетина метра от мен изскочи човек и криволичейки като заек, побягна през алеята. Зад него полетя дълъг черен предмет, приличен на копие. То улучи гърба на бягащия, който падна и замаха страшно с ръце.

Приблжих се до него. Беше жив. Гледаше ме с очи, пълни с ужас, и промърмори нещо неразбрано. В ъгъла на устата му се появи кървава пяна.

Предметът, който аз взех за копие, се оказа дървена патерица с остър железен наконечник. Такива неща у нас се пазеха в историческите музеи. Впрочем у гостите всичко можеше да бъде по-иначе. Какво беше това същество, което го използваше, и за какво? Включих предавателя, нагласих го на корабната вълна и съобщих къде се намирам. Помолих да изпратят група за взаимодействие, вдигнах ранения и го понесох към централния вход на сградата.

Някъде зад мен се чуха нови звуци. Ослушах се.

Туп-туп-туп... Отчетливите звуци не оставяха съмнение за своя произход. Това беше тракане на патерица по твърдата настилка на алеята.

С всички сили се хвърлих към входа. Автоматът предупредително отвори вратата. Нахълтах във вестибюла и сложих на пода до стената ранения. Той не даваше признаци на живот.

Убедих се, че раненият е свършил, и като го оставих до стената, тръгнах по коридора. Трябваше да завивам ту в една, ту в друга посока, надявайки се на интуицията си и на щастливия случай. Когато почувствувах, че се задъхвам от бързото ходене, спрях и веднага чух приближаващото се чукане на патерицата.

Беше ме овладял странен първобитен страх пред загадъчното. Побягнах обратно, без да разчитам вече нито на защитния комбинезон, нито на лазера. Стараех се колкото може по-бързо да избягам от съществуването с патерицата. Коридорът ме изведе на малка площадка, на която имаше няколко врати. На едната от тях видях табелка: „А. Семин“. При други обстоятелства бих се зарадвал като на писмо от съученик. Но сега не ми беше до това. Бавих се не повече от секунда и се шмугнах в едно от разклоненията на коридора. Не успях да измина и десетина метра, когато чух шум от стъпки и дрезгав смях.

Промъкнах се на пръсти до ъгъла и внимателно се огледах. Съществуването, което видях, напомняше човек, но лицето му беше обрасло в гъсти косми, а от главата по раменете падаше буйна, несресана грива. Дрехите му се състояха от мръсни дрипи.

Изведнъж то рязко се обърна. Нима съм издал с нещо присъствието си? Косматият подуши въздуха — видях как се раздуват ноздрите му, после панически ужас изкриви лицето му. Дриплътото изкрещя диво и се втурна насреща ми. Преди да успея да реагирам, той се стрелна край мен, без да ме забележи, и изчезна зад завоя.

Нещо щракна до ухото ми и късчета от стената се забиха в бузата ми. Паднах на пода и пропълзях, като се стареех да се скрия зад издатината на отоплителната система. Нищо не виждах и не разбирах как някой би могъл да ме види. И най-важното: кой е този някой? Колко са?

От време на време поглеждах часовника си. Според пресмятанията ми другарите ми би трябвало да бъдат вече близо. Още десет-петнадесет минути и те ще са тук. Трябва да се държа.

Бутнах първата попаднала ми врата и пропълзях в стаята. После скочих, затръшнах врата и започнах да трупам към нея всичко, което можех да вдигам: осцилографа, лабораторния шкаф, хладилника. Трябваше да закрия и прозореца с тежките пластмасови щори и щях да се чувствам като в крепост. Но на прозореца се показа обърнатата маймунска муцуна. Маймуната висеше надолу с главата, хванала се за

някаква издатина. В ръката си държеше блестящ предмет, приличен на нож. Стори ми се, че докосна с него гърлото ми.

Забравил за лазера, аз рязко отместих хладилника, дръпнах шкафа и хукнах презглава към коридора. Никой...

Тичах напосоки, без да се крия, готов да се бия до смърт с оня, който посмее да ме задържи. Сърцето ми биеше до спукване. Видях отпред широката врата на главния вход и се устремих към нея. Фотоелементите разделиха безшумно двете половинки в различни страни.

Пред мене синееше, искреше безкрайната шир на езеро, оградено със заоблени хълмове. Един от хълмовете напомняше шлем с кокарда.

Но това е точно копие на Дивното езеро в нашата Черниговщина. Това пък какво е?

Някъде далече се чува стъпки. Огледах се неволно и погледът ми попадна на картината, която висеше в коридора. На нея бе нарисувано същото езеро. Вероятно я е окачил и оставил моят земляк Алик Семин. Още в училище си беше разсеян и винаги забравяше вещите си на най-невероятни места. Картината и оригиналът! Или повторение на оригинала, с помощта на картината? Случайност?

Погледът ми се местеше от картината към езерото и от езерото към картината. Мозъкът ми работеше трескаво, подбираше спомените, Търсеше ги в затрупания склад на паметта: съобщенията на другопланетците, различието на тяхната мисловна форма от нашата... Разсъжденията още се строяваха в логическа верига, а интуицията вече свърши своята работа; разбра най-главното, сравни го с аналогичното, разчлени и събра. И аз се спуснах презглава назад към стаята, на която висеше табелката „А. Семин“. Ако догадката ми е вярна, то Алик е забравил там поне двадесетина книги от своята колекция, при това определени книги...

Нахлух в стаята, където преди това бе живял моят земляк, и видях на полицата книги. Блестяха златистите надписи: „Островът на съкровищата“, „Баскервилското куче“, „Убийството на улица Морг“... Да, точно тези, които предполагах... Алик имаше знаменита колекция от детективски романи. От разсеяност той забравяше своите книги в най-различни кътчета на Слънчевата система. По тези книги човек безпогрешно би могъл да открива следите му.

А нали мисловната форма у гостите е била съвсем различна от нашата, а също така и техническите им възможности.

Чух внимателни стъпки до вратата. Внимателни, но не плахи. Стъпки на човек, уверен в себе си и в това, че зверът е попаднал в клопката. За миг те замряха пред вратата, а след това започнаха да се отдалечават. После откъм другата страна се чуха стъпки на няколко души. Вратата се отвори и влязоха моите другари от кораба.

Щурман Стронг с явно облекчение възкликна:

— Той е жив и невредим!

Бортинженерът побърза да се нахвърли към мен с въпроси:

— Какво става тук? Маскарад ли? Някакви...

Той замълча на средата на изречението. Отдалече се носеше песен, позната на мнозина от нас от детството, от книгите, миришещи на мишки:

*„Тринайсет души в ковчега на мъртвеца,
йо-хо-хо-хо, и бутилка ром!“*

След това прозвуча властен глас:

— В името на закона, вие сте арестувани!

Изстрели, шум, бой, крясъци, стонове...

И още веднъж:

— В името на закона!

Стъпки по коридора... Стъпки на двама души, които се приближаваха от двете страни към вратата. Затихнаха до самата врата.

Щурман Стронг насочи пистолета си към вратата. Аз спокойно сложих ръката си на рамото му и извиках:

— Влизайте, мистър Шерлок Холмс! Влизайте, мистър Нат Пинкертън! Заповядайте!

Те се появиха в стаята точно такива, каквито ги знаехме по книгите и филмите. Единият — висок, могъщ, с челюст на булдог, другият — гъвкав, е тънка талия, с пронизателен поглед и неизменната лула.

— Поразително! — възкликна Шерлок Холмс. — Как разбрахте, че съм попаднал на вашите следи?

— Изчислих ви — напуши ме смях; това бе реакция от преживения страх.

Щурман Стронг ме погледна с укор и поклати глава: как не ме е срам да си спомням такива стари вицове. А нетърпеливият Нат Пинкертън раздвижи булдожката си челюст и изкрещя:

— Как да си обясним как се озовахте тук, какъв е този странен дом и кой сте вие?

— Ще ви обясня.

Спокойният тон на моя отговор укроти безстрашния Нат толкова, че той дори сложи предпазителя на пистолета си.

— Причината за тази бъркотия е разсеяността на един човек и далечните последствия от нея не можем още да предвидим...

Настръгнах от зловещите мисли, които се мярнаха в главата ми, но успях да се овладеея. Гледах Пинкертън, но говорех не на него, а на другарите си.

— Вие, Пинкертън, и вие, Холмс, и останалите тайни агенти, пирати и разбойници, сте дошли от книгите, които е забравил моят земляк Алик Семин. Хора от друга планета са били тук на Арей-3 и са се опитали по образци от нашата култура да си съставят представа за нас.

Погледнах щурман Стронг и останах доволен от изражението на неговото лице. Както и предполагах, на него му беше достатъчно да се намекне за нещо и да почне да мисли в нужното направление.

— Гостите са изследвали сградата, уредите и машините — продължих аз. — А после намерили книгите и решили, че това са бордови дневници, оставени от една експедиция на друга. Ако не беше разсеяността на Алик Семин, какво друго би могло да се остави в станцията в промеждутъка между две експедиции? Вероятно гостите са имали опасения от контактите си с други цивилизации подобно тези, за които говореха учените на Земята. И те решили да узнаят повече за нас, преди да пристъпят към преговори...

— О, метеоритен дъжд и капан за времето! — изкрещя едно от своите най-страшни проклетия щурман Стронг. — Ако се съди по техните предавания, те са имали апарати за материализация на информацията!

— Сега всичко е ясно — казах аз. — Да, те са материализирали съдържанието на книгите и са приели всички тези пирати, бандити и

детективи за наши съвременници, а техните дела — за наши. Решили, че земляните правят само това — разбойничат и убиват или пък ходят на лов за бандити.

— Представям си с каква скорост са офейкали от Слънчевата система — промърмори бортинженерът, а аз се стараех да не мисля до какво може да доведе за жителите на Земята разсеяността на Алик Семин...

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 5,6/1976 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.